

**ПОЛОЖЕННЯ ПРО
АКАДЕМІЧНУ ДОБРОЧЕСНІСТЬ**

*Затверджено Вченою радою
Київського інституту
сучасної психології та психотерапії
(протокол № 3 від 13 листопада 2024 року)*

Голова Вченої ради

Борис ХЕРСОНСЬКИЙ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про академічну доброчесність у Товаристві з обмеженою відповідальністю «Київський інститут сучасної психології та психотерапії» (далі - Інститут) визначає загальноприйняті норми здійснення освітньо-наукової діяльності здобувачами вищої освіти, а також педагогічними, науково-педагогічними, науковими працівниками та іншими категоріями співробітників Інституту з дотриманням основних моральних і правових стандартів академічної поведінки та принципів нетерпимості до порушень етики академічних взаємовідносин.

1.2. Положення розроблене відповідно до Конституції України, Цивільного кодексу України, Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права» та інших законодавчих актів, наказів і рекомендацій Міністерства освіти і науки України, Статуту Інституту та внутрішніх нормативно-правових актів Інституту.

1.3. Організація освітньо-наукової діяльності здобувачами вищої освіти, а також співробітниками Інституту здійснюється з дотриманням принципів академічної доброчесності відповідно до цього Положення з урахуванням вимог: Закону України «Про освіту»; Закону України «Про вищу освіту»; Закону України «Про авторське право і суміжні права»; Закону України «Про запобігання корупції»; інших чинних нормативно-правових актів у сфері освіти; внутрішніх нормативних документів Інституту.

1.4. Це Положення є основним нормативним документом, що регламентує дотримання принципів академічної доброчесності в Інституті. Положення спрямоване на забезпечення довіри до результатів навчання та наукових досягнень учасників освітнього процесу на основі дотримання принципів і норм професійної етичної поведінки, високих стандартів в освітньому процесі та науковій діяльності Інституту, запобігаючи порушенням академічної доброчесності.

1.5. Дане Положення має на меті покращення якості освітнього процесу, забезпечення дотримання здобувачами вищої освіти, науково-педагогічними та науковими працівниками Інституту вимог щодо оформлення письмових робіт, навчально-методичних праць, наукових досліджень та встановлення відповідальності за їхнє порушення.

1.6. Положення регламентує види порушень академічної доброчесності, відповідальності за них, управління процесами забезпечення академічної доброчесності, а також основи поведінки всіх зацікавлених осіб.

1.7. Забезпечення академічної доброчесності є невід'ємною складовою внутрішньої системи забезпечення якості освіти та науково-освітньої діяльності Інституту.

2. ПОНЯТТЯ ТА ПРИНЦИПИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

2.1. Академічна доброчесність — це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

2.2. Для забезпечення академічної доброчесності в Інституті необхідно дотримуватися наступних принципів:

- демократизм;
- законність;
- верховенство права;
- соціальна справедливість;
- пріоритет прав і свобод людини і громадянина;
- рівноправність;
- гарантування прав і свобод;
- науковість;
- професіоналізм та компетентність;
- партнерство і взаємодопомога;

- повага та взаємна довіра;
- неупередженість;
- відкритість і прозорість;
- відповідальність за порушення академічної доброчесності.

2.3. Інститут здійснює свою діяльність окремо від політичних, національних, гендерних уподобань, релігійних об'єднань та рухів у будь-якій формі організації.

2.4. Дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками передбачає:

- дотримання норм Конституції України;
- дотримання норм чинного законодавства України в сфері освіти та вищої освіти;
- дотримання загальноприйнятих етичних норм;
- дотримання норм законодавства України про авторське право;
- дотримання відповідних положень Інституту;
- повагу до осіб, які здобувають освіту, до їхніх батьків та осіб, які їх замінюють, незалежно від віку, статі, стану здоров'я, громадянства, національності, ставлення до релігії, кольору шкіри, місця проживання, мови спілкування, походження, соціального і майнового стану, наявності судимості, а також інших обставин;
- об'єктивно та неупереджено оцінювати знання та вміння здобувачів вищої освіти;
- якісно, вчасно та результативно виконувати свої функціональні обов'язки;
- впроваджувати у свою діяльність інноваційні методи навчання;
- відповідно до вимог законодавства підвищувати свою кваліфікацію;
- дотримання правил посилання на джерела інформації у разі використання відомостей, написання методичних матеріалів, наукових робіт тощо;
- не розголошувати конфіденційну інформацію, інформацію з обмеженим доступом та інші види інформації відповідно до вимог законодавства в сфері інформації та звернення громадян;

- надання достовірної інформації;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами вищої освіти;
- уникати приватного інтересу та конфлікту інтересів;
- нести відповідальність за порушення академічної доброчесності;
- негайно повідомляти адміністрацію Інституту у разі отримання для виконання рішень чи доручень, які є незаконними або такими, що становлять загрозу правам, свободам чи інтересам окремих громадян, юридичних осіб, державним або суспільним інтересам тощо.

2.5. Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає:

- дотримання норм Конституції України;
- дотримання норм чинного законодавства України в сфері освіти та вищої освіти;
- дотримання загальноприйнятих етичних норм;
- дотримання норм законодавства України про авторське право;
- повагу до науково-педагогічних та педагогічних працівників;
- дотримання відповідних положень Інституту;
- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- здачу на оцінювання лише самостійно виконаної роботи, що не є запозиченою або переробленою з іншої, або виконаної третіми особами;
- поважання честі та гідності інших осіб, навіть, якщо їх погляди не співпадають з поглядами здобувача;
- присутність на всіх навчальних заняттях, окрім випадків, викликаних поважними причинами;
- використання у навчальній або дослідницькій діяльності лише перевірених та достовірних джерел інформації та грамотних посилань на них;
- не фальсифікувати або не фабрикувати інформацію, наукові результати з їх наступним використанням в роботі (курсівій, кваліфікаційній, дисертаційній);

- не пропонувати хабар за отримання будь-яких переваг у навчальній або дослідницькій діяльності;
- не здійснювати або не заохочувати будь-якими способами зміну отриманої академічної оцінки.
- дотримання правил внутрішнього розпорядку Інституту

3. ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ КОМІСІЇ З ПИТАНЬ ЕТИКИ ТА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

3.1. З метою виконання норм цього Положення в Інституті створюється Комісія з питань етики та академічної доброчесності (далі - Комісія).

3.2. Комісія наділяється правом одержувати і розглядати заяви щодо порушення цього Положення та надавати пропозиції адміністрації Інституту щодо накладання відповідних санкцій.

3.3. У своїй діяльності Комісія керується Конституцією України, законодавством в сфері освіти та вищої освіти, нормативно-правовими актами Міністерства освіти і науки України, Статутом Інституту, Положенням про комісію з питань етики та академічної доброчесності та цим Положенням.

3.4. Склад, функції та повноваження Комісії з питань етики та академічної доброчесності викладені в Положенні про комісію з питань етики та академічної доброчесності.

4. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

4.1. За порушення норм цього Положення учасники освітнього процесу притягуються до відповідальності згідно вимог чинного законодавства України.

4.2. Порушенням академічної доброчесності вважається:

- академічний плагіат;
- самоплагіат;
- фабрикація;
- фальсифікація;

- списування;
- необ'єктивне оцінювання;
- академічне шахрайство;
- виконання на замовлення та (або) продаж академічних текстів (контрольних, курсових, кваліфікаційних робіт (магістерських), дисертаційних досліджень і навчальної літератури);
- порушення методики виконання досліджень;
- приписування результатів колективної діяльності одній або окремим особам без узгодження з іншими учасниками авторського колективу або внесення до списку авторів наукової чи навчально-методичної праці осіб, які не брали участь у створенні продукту;
- академічний обман;
- академічне хабарництво;
- конфлікт інтересів;
- приватний інтерес;
- службова недбалість;
- зловживання впливом.

Академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості), та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства, без належного оформлення посилань.

Використання запозичених текстів у письмових роботах допускається за умови, що зазначені всі джерела запозичень.

Перевірці на академічний плагіат підлягають:

- дисертації, кваліфікаційні магістерські роботи, науково-методичні праці (підручники, навчальні посібники, конспекти лекцій), монографії та інші роботи, що вимагають рекомендації Вченої ради Інституту до видання.
- рукописи статей, тези доповідей, які надходять до редакцій наукових журналів. Організацію перевірки здійснюють головні редактори наукових

журналів (відповідальні секретарі) та керівники структурних підрозділів, які організують відповідні заходи

Форми академічного плагіату:

- використання у власному творі чужих матеріалів (зображень, тексту), у тому числі з мережі Інтернет, без належних посилань;
- пара фраз або цитування матеріалу, створеного іншою особою, як опублікованого, так і ні, без належного дотримання правил цитування;
- – спотворене представлення чужих ідей, їх синтез або компіляція з першоджерел;
- – представлення в якості власного твору (есе, курсової роботи, дипломного проекту, тез, статті тощо) матеріалу, що був отриманий з Інтернету або від третіх осіб в обмін на фінансову винагороду / послугу чи соціальні зв'язки.

Самоплагіат - оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів.

Фабрикація - вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях.

Фальсифікація - свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень.

Списування - виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання.

Необ'єктивне оцінювання - свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

Академічне шахрайство передбачає будь-які дії учасників освітнього процесу змістом яких є:

- посилання на джерела, які не використовувалися в роботі;
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалки, мікронавушники, телефони, планшети тощо);
- проходження процедур контролю знань підставними особами;

- списування - використання без відповідного дозволу зовнішніх джерел інформації під час оцінювання результатів навчання;
- повторне використання раніше виконаної іншою особою письмової роботи (контрольної, індивідуальної, курсової, дипломної тощо);
- повторна публікація своїх наукових результатів;
- складання іспиту чи заліку іншою особою.

Академічний обман – надання завідомо неправдивої інформації стосовно власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу.

Академічне хабарництво - надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна чи послуг матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної вигоди в освітньому процесі. В свою чергу, неправомірна вигода-це грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, будь-які інші вигоди нематеріального чи не грошового характеру, які обіцяють, пропонують, надають або одержують без законних на те підстав.

Конфлікт інтересів - наявність у особи приватного інтересу у сфері, в якій вона виконує свої службові чи представницькі повноваження, що може вплинути на об'єктивність чи неупередженість прийняття нею рішень, або вчинення чи не вчинення дій під час виконання зазначених повноважень.

Приватний інтерес – будь-який майновий чи немайновий інтерес особи, у тому числі зумовлений особистими, сімейними, дружніми чи іншими позаслужбовими стосунками з фізичними чи юридичними особами, у тому числі ті, що виникають у зв'язку з членством або діяльністю в громадських, політичних, релігійних чи інших організаціях.

Службова недбалість - невиконання або неналежне виконання службовою особою своїх службових обов'язків через несумлінне ставлення до них, що завдало істотної шкоди охоронюваним законом правам, свободам та інтересам

окремих громадян, державним чи громадським інтересам або інтересам окремих юридичних осіб.

Зловживання впливом - пропозиція, обіцянка або надання неправомірної вигоди особі, яка пропонує чи обіцяє (погоджується) за таку вигоду або за надання такої вигоди третій особі вплинути на прийняття рішення особою, уповноваженою на виконання функцій держави.

4.3. За порушення правил академічної доброчесності науково - педагогічні та педагогічні працівники притягуються до таких форм відповідальності:

- дисциплінарна;
- адміністративна та кримінальна;
- відмова у присудженні наукового ступеня чи присвоєнні вченого звання;
- позбавлення присудженого наукового ступеня чи присвоєного вченого звання;
- інші форми відповідно до вимог чинного законодавства України.

Порушення норм цього Положення може передбачати накладання санкцій, в тому числі звільнення з Інституту, за поданням Комісії з питань академічної доброчесності.

4.4. За порушення правил академічної доброчесності здобувачі вищої освіти притягуються до таких форм відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, іспиту, заліку тощо);
- повторне проходження навчального курсу;
- попередження;
- відрахування із складу здобувачів Інституту.

5. ПОПЕРЕДЖЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ НЕДОБРОЧЕСНОСТІ

5.1. Для попередження недотримання норм та правил академічної доброчесності в Інституті використовується наступний комплекс профілактичних заходів:

- інформування здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних та педагогічних працівників та науковців про необхідність дотримання правил академічної доброчесності, професійної етики;
- розповсюдження методичних матеріалів;
- проведення семінарів із здобувачами вищої освіти з питань інформаційної діяльності Інституту правильності написання наукових, навчальних робіт, правил опису джерел та оформлення цитувань;
- ознайомлення здобувачів вищої освіти й науково-педагогічних працівників та педагогічних працівників із цим Положенням;
- посилення контролю завідувачів кафедр, наукових керівників курсових, кваліфікаційних магістерських робіт, членів екзаменаційних комісій щодо правильного оформлення посилань на джерела інформації у разі запозичень ідей, тверджень, відомостей тощо;
- перевірка кваліфікаційних робіт на предмет академічного плагіату;
- експертна оцінка та (або) технічна перевірка (за допомогою спеціалізованих програмних засобів) щодо ознак академічного плагіату в дисертаційних дослідженнях, підготовлених до захисту тощо.

6. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

6.1. Це Положення затверджується рішенням Вченої ради Інституту та вводитьсь в дію наказом ректора.

6.2. Зміни та доповнення до Положення вносяться за рішенням Вченої ради Інституту та вводяться в дію наказом ректора.